

ODPRTO PISMO UREDNIŠTVU SLAVISTIČNE REVIE

Spoštovano uredništvo!

Skrbno sem prebral analizo *Spreminjanje uredniške politike revije Jezik in slovnstvo*, ki sta jo prispevala kolegica Mojca Žagar in kolega David Puc (SR 2006, št. 1, 75–94). Ugotovil sem, da gre za korektno in objektivno delo, ki zasluži vso pohvalo. Kot dolgoletni urednik JiS (3 letnike urednik za literarno zgodovino, 6 letnikov glavni in odgovorni urednik) je verjetno prav, da nekaj dejstev osvetlim s svojega zornega kota. Nekatere stvari bi bilo dobro pojasniti, da bi bila podoba JiS celostnejša in skladna s časom, ko so nastajali posamezni letniki.

Najprej **poljudnost – znanstvenost**, oboje je vedno temeljilo na strokovnosti. Res je, da je prvotni koncept urednikovanja vidik poljudnosti močneje poudarjal, toda že zelo zgodaj so se v JiS zvrstile razprave, ki so odsevale znanstvenoraziskovalno delo posameznih slavistov, tako da so bili izsledki, trditve, teze za jezikoslovje ali literarno vedo pomembni in vplivni. Seveda so se pisci trudili povedati zadeve čim poljudneje, da bi jih razumela tudi širša javnost. Ta trend se je na splošno ohranjal in dosegel primerno popularnost, toda vse izrazitejša je bila težnja, da bi revija vsaj delno posegala po višji razpravljalni ravni in da bi si JiS pridobil status strokovno-znanstvene revije. Prizadevanje je bilo upravičeno in pozneje se izkazalo, da je bila to pravilna usmeritev in da so jo sprejeli tudi bralci (naročniki). Razpravam smo z 31. letnikom (1985/1986) začeli dodajati povzetke v tujem jeziku. Revija ni nikoli želela biti konkurenca (!) Slavistični reviji, marveč komplementarna z nekaterimi poudarki, ki so bili namenjeni širši javnosti in celotni slavistično/slovenistični populaciji. Taki naravnosti je sledila razmeroma precejšnja naklada: od 13. (1968) do 30. (1984/85) letnika se je gibala med 2400 in 2600 izvodov. Ob tem ni zanemarljiv podatek, da je bilo naročnikom v zamejstvo in tujino odposlanih nad 200 izvodov.

Drugo, o čemer moram spregovoriti, je **vsebinska tridelnost** JiS: jezikoslovje, literarna veda, didaktika slovenskega jezika in književnosti. Kot sem zapisal, je analiza korektna in v odstotkih ponazarja delež posamezne vede v naši reviji. Toda za pravičnejšo oceno pojmovanja uredništev o enakopravnosti področij in njihove udeleženi v JiS, je treba upoštevati stvarne razmere v posameznih obdobjih. Očitek, češ urednik je bil literarni zgodovinar ali jezikoslovec, zato je bil bolj naklonjen svoji stroki in manj preostalima dvema, ni niti upravičena niti pravična. Seveda lahko avtentično govorim le o svojem urednikovanju in uredniški ekipi. Kot gl. in odg. urednik sem bil movens, ki je revijo poganjal, skrbel za zbiranje prispevkov, urejanje in pravočasno izhajanje revije, skrbel za uresničevanje koncepta in enakomernost razporeditve gradiva; o kakovosti sestavkov, če je bil področni urednik v zadregi, smo sklepali skupaj. Naše uredništvo se je redno sestajalo in obravnavalo gradivo za vsako številko; področni uredniki so bili suvereni in enakopravni z gl. in odg. urednikom, ki je bil v tem kolegiju prvi med enakimi. Zato preferiranje področij ni prišlo v poštev. Toda: vseh treh ni bilo mogoče vedno enakomerno zastopati, zato je bila literarna veda (tu s sodelavci v glavnem nismo bili v zadregi) velikokrat dobrodošla, da je »zamašila« vrzel. Večje težave smo imeli s sestavki s področja didaktike. Dobro mi je ostalo v spominu, kako se je dr. France Žagar (kot urednik za to področje) izjemno trudil, da bi si pridobil sodelavce in primerne prispevke, a velikokrat zaman. Rubriki *Metodični problemi in Didaktične izkušnje* naj bi pritegnili sloveniste z osnovnih in srednjih šol, da bi osvetlili svoje poglede in popularizirali uspešne rešitve iz svoje prakse, vendar – uredništvo ni bilo vedno uspešno. Pozneje se je ta stroka okrepila, razvila in razmahnila; v mojem času je bilo uravnavanje vseh treh področij dosti bolj zapleteno, kot je videti danes. To je treba upoštevati pri presojanju o uresničevanju enakopravnega zastopstva vseh treh področij.

In tretje, kako je z razgrinjanjem **uredniških konceptov**. Mislim, da smo v JiS v glavnem vsa uredništva načelno sledila prvotno začrtanim obrisom uredniške politike, s tem da je šlo za manjša ali večja odstopanja, ki pa niso podirala temeljne zamisli. Uredniški koncept, ki je bil

postavljen na začetku, je bil univerzalno sodoben, skladen s pričakovanji bralcev-naročnikov in ubran na razvitost posameznih ved. Zato ni bilo posebne potrebe deklarativno razgrinjati dodatnih (novih) zamisli, saj je list sproti z vsebino dokaj jasno izpričeval svojo namero, smer urednikovanja in take ali drugačne novosti. S tem nočem trditi, da včasih ni bilo tudi to potrebno. Kot urednik sem se ozrl na preteklost JiS, na trenutno urednikovanje in na prihodnost revije v uvodu k *Bibliografskemu kazalu Jezika in slovstva* (sestavil ga je Jože Munda), ki je izšel ob tridesetletnici izhajanja (1985). Tega, žal, avtorja analize nista upoštevala ali pa kazala nista poznala.

Toliko sem želel povedati kot neposredni udeleženec pri urejanju Jezika in slovstva. Mislim, da bodo moja pojasnila koristna, saj je pri zarisu popolnejše podobe dogajanja v preteklosti več kot potrebno prisluhniti tudi tistim, ki so bili v dogajanje neposredno vpleteni in ga intenzivno doživljali.

Gregor Kocijan
Ljubljana